

การเพิ่มประสิทธิผลในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษา
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*

THE EFFECTIVENESS ENHANCEMENT IN PERSONNEL DEVELOPMENT
OF ELEMENTARY SCHOOLS ACCORDING TO THE PHILOSOPHY
OF SUFFICIENCY ECONOMY

¹พารดา หาบ่านแท่น Parada Habantaen, ²วันเพ็ญ นันทะศรี Wanpen Nantasri,

³พรเทพ เสถียรนพเก้า Pornthep Steannoppakao

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

E-Mail: nupoo_zaa@hotmail.com

บทคัดย่อ

การเพิ่มประสิทธิผลในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมในการพัฒนา ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ 1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา ทั้งผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาเป็นกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่เหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาและการจัดการศึกษารวมทั้งแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลต่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาบรรลุตามเป้าหมาย

คำสำคัญ: การเพิ่มประสิทธิผล, การพัฒนาบุคลากร, โรงเรียนประถมศึกษา, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The Effectiveness Enhancement in Personnel Development of Elementary schools According to The Philosophy of Sufficiency Economy. Its objectives are to develop personnel to have knowledge and understanding of the philosophy of sufficiency economy and to apply the philosophy of sufficiency economy to management, learning management in school to achieve a holistic integration in development, consists of 4 activities ; 1) planning, staffing and placement, 2) Living according to the philosophy of sufficiency economy, 3) Building knowledge and understanding of the philosophy of sufficiency economy, and 4) Preparation for educational management according to the philosophical approach of sufficiency economy. The Personnel Development within the school. Both administrators, teachers and school directors. It's a process to get the right people to understanding the philosophy of sufficiency economy. Be ready to implement the management system within educational institutions and educational management including guidelines. The Living according to the philosophy of sufficiency economy. This resulted in the effectiveness of the primary school administration to achieve the goals.

Keywords: Effectiveness Enhancement, Personal Development, Elementary Schools, Philosophy of Sufficiency Economy.

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมและเอกลักษณ์ ของความเป็นไทย กระทรวงศึกษาธิการได้มอบนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษาในทุกมิติ โดยให้สอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ และประยุกต์ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหารและครูให้เป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังที่ ปรียานุช พิบูลสรารุณ (2557) กล่าวว่า การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เป็นการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษาทุกระดับนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติภารกิจ เช่น ในการบริหารการศึกษา การบริหารงบประมาณ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น โดยมุ่งหวังให้เกิดกระบวนการปรับเปลี่ยนวิธีคิดและวิถีปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต ส่งผลให้เกิดการปลูกฝังและบ่มเพาะผู้เรียน เด็กและเยาวชน ให้มีจิตสำนึกและอุปนิสัย “พอเพียง” จะได้สามารถดำรงตนและดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับครูอาจารย์ ทุกคนต้องเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน ในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงให้ได้ก่อน จึงจะสามารถถ่ายทอด อบรม ปลูกฝัง แก่นักเรียน นักศึกษาให้เข้าใจเศรษฐกิจ

พอเพียงอย่างถูกต้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของแต่ละคน ผ่านการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาต่างๆ ตลอดจนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่างๆ การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ต้องเริ่มจากการตระหนักถึงความจำเป็นของการอยู่ร่วมกันของสังคมเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้จนเห็นว่าเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติที่เสริมสร้างให้สังคมเกิดสันติสุข มีความเจริญก้าวหน้าอย่างสมดุลและยั่งยืน

การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปัจจุบันยังเกิดความล้มเหลว เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูไม่ได้ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบให้นักเรียนเห็นและรูปแบบการสอนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้เกิดความยั่งยืน ส่งผลให้นักเรียนไม่มีความเข้าใจว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ที่สามารถเป็นแบบอย่างได้มีน้อย เนื่องจากมีปัจจัยที่ไม่เอื้ออยู่หลายประการที่สำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง และครูยังมีความสับสนเกี่ยวกับวิธีการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับที่สุรินทร์ ภูสิงห์ (2552) กล่าวว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ได้นำแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 แต่ละโรงเรียนยังขาดรูปแบบและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนจึงทำให้ผลการดำเนินการไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และบางโรงเรียนต้องล้มเลิกโครงการไป และยังสอดคล้องกับพิมพกา ธรรมสิทธิ์ (2552) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเรื่องการดำเนินงานของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำรินั้น

ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงต้องมีวิธีการสร้างความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากร โดยมีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสร้างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจ บุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา คือ โรงเรียนในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นหลัก แต่อาจมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาหรือจัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา) ขอบข่ายการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาดำเนินการเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดระดับอื่นๆ ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป บุคลากรในสถานศึกษาทั้งผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นต่อองค์กร เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพต่อไป

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพของโรงเรียนไว้ว่า Hoy, Wayne K.; & Miskel, Cecil G (2010) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นการที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการพิจารณาโรงเรียนทั้งระบบ และพิมพ์พรรณสุริโย (2552) ได้นิยามความหมายว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่ทำงานร่วมกันจนสามารถทำให้นักเรียนใฝ่รู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบภายในและภายนอก นอกจากนี้ เรียม สุขกล้า (2553) ได้ให้แนวคิดที่ว่า ประสิทธิภาพสถานศึกษา คือ ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหาร ครู ที่สามารถใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ความรู้ความสามารถของบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาสามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

การพัฒนาบุคลากรเพิ่มประสิทธิภาพอย่างไรในโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาบุคลากรถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานในสถานศึกษา เพราะเป็นการดำเนินงานเพื่อเพิ่มเติมความรู้ความสามารถและทัศนคติในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้ดีขึ้น ดังที่ รัฐระ ประवालพุกษ์ (2538) ได้แบ่งการพัฒนาบุคลากรเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ส่งเสริมการเพิ่มพูนด้วยการให้ศึกษาต่อ โดยส่วนมากจะทำในส่วนของการราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อพัฒนาบุคลากรตามแผนพัฒนาองค์กร และ 2) เป็นการส่งเสริมสมรรถภาพ เช่น การจัดฝึกอบรมการศึกษาดูงาน การส่งไปฝึกงาน การศึกษาอบรมหลักสูตรระยะสั้น ข้อดีของการพัฒนาในลักษณะนี้คือ ใช้นิเวศน้อยและสามารถพัฒนาคนให้มีคุณสมบัติตามความต้องการขององค์กร การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร เพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการทำงานในโรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกสังกัด บุคลากรในโรงเรียน หรือครู เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในบรรดาปัจจัยการบริหาร 4 ประการ ที่ผู้บริหารมีอยู่ ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) เนื่องจากคนเป็นปัจจัยเดียวในการบริหาร ทั้ง 4 ประการที่จะเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้ใช้ปัจจัยอื่นๆ ให้ไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดได้ และคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกเรื่อง

ดังนั้น คน หรือบุคลากร ในโรงเรียน จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า และจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผล ด้วยในปัจจุบันนี้เราอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยีข่าวสารข้อมูล (Information Technology) มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทำให้โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีระบบการสอนออนไลน์ ใช้คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก รวมถึงแท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือ ใช้สอนความรู้ให้นักเรียนทุกระดับชั้น มีการใช้ดาวเทียมในการศึกษาทางไกล มีห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น บุคลากรในโรงเรียนจึงต้องมีความรู้ในวิชาการสมัยใหม่ ต้องมีความรู้ความสามารถชำนาญในการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเป็นอย่างดี

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ครูและบุคลากรรู้จักใช้เทคโนโลยีเรียนรู้ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะการนำหลักสูตรสถานศึกษาหลายรูปแบบไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาในอนาคต ซึ่งหากว่าบุคลากรขาดการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทั้งทางด้านวิชาการและการใช้ทักษะเทคโนโลยีที่ทันสมัยจะทำให้ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนลดลงและคุณภาพการศึกษาจะไม่ได้ผลตามที่เป้าหมายที่วางไว้ การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บุคลากรทางการศึกษา เป็นคนที่มีคุณภาพมีประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลต่อนักเรียนมีคุณภาพตามไปด้วย เป็นผลมาจากการจัดการศึกษามีคุณภาพประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และส่งผลให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบันบรรลุวัตถุประสงค์ในด้านการพัฒนาคนได้ตามกำหนด

ประเทศไทยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาและบริหารประเทศในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เป็นต้นมา จนถึงฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564) มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ โดยยึดหลักการที่ว่าคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ดำเนินงานตามหลักการทางสายกลางเพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพ และยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย กระทรวงศึกษาธิการได้มอบนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษาในทุกมิติ โดยให้สอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ และประยุกต์ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหารและครูให้เป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ดังนั้น ประสิทธิภาพการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติภารกิจในการบริหารการศึกษา การบริหารงบประมาณการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมนักเรียน ทำให้เกิดกระบวนการปรับเปลี่ยนวิธีคิดและวิถีปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต ส่งผลให้เกิดการปลูกฝังและบ่มเพาะต่อนักเรียน เด็กและเยาวชน ให้มีจิตสำนึกและอุปนิสัยพอเพียงจะสามารถดำรงตนและดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆต่อไปในอนาคต

แนวทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ทุกคนต้องเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงให้ได้ก่อน จึงจะสามารถถ่ายทอด อบรม ปลูกฝัง แก่นักเรียนนักศึกษาให้เข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของแต่ละคนผ่านการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาต่างๆ ตลอดจนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่างๆ การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงต้องเริ่มจากการตระหนักถึงความจำเป็นของการอยู่ร่วมกันของสังคมเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้จนเห็นว่าเป็น

หลักคิดและหลักปฏิบัติที่เสริมสร้างให้สังคมเกิดสันติสุข มีความเจริญก้าวหน้าอย่างสมดุลและยั่งยืน คนในสังคมจะต้องมีความสามัคคีปรองดองกัน ปฏิบัติตนให้มีสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ มีสติยั้งคิด ใช้ปัญญาพิจารณาอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่บนฐานของความมีเหตุมีผล พอประมาณกับศักยภาพและสถานภาพของแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ หมั่นเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ ให้ทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อจะได้มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบให้นักเรียนเห็น และรูปแบบการสอนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกิดความยั่งยืนส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ ในโรงเรียนประถมศึกษา แนวทางการพัฒนาบุคลากรจึงเป็นวิธีการสร้างความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากร มี 4 กิจกรรม ได้แก่

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง เป็นการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากรที่จะดำเนินการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานที่กำหนดไว้ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอัตรากำลัง

2. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม สำหรับการดำเนินชีวิต ส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตนและดำเนินชีวิต โรงเรียนให้รางวัลสนับสนุนเชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีบนวิถีความพอเพียง

3. การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแนวทาง/วิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากร จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการในการนำนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่แผนปฏิบัติการ กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ประเมิน สรุปผล และรายงานผลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บทสรุป

การเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ทุกคนต้องเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน ในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงผ่านการบูรณาการในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยวิธีการสร้างความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรมี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจึงจะสามารถส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวม และเพิ่มประสิทธิภาพต่อโรงเรียนบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์ ผู้เขียนสรุปองค์ความรู้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

- ฐิระ ประวาลพุกษ์. (2538). การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศ
สำนักงานสถาบันราชภัฏ.
- ปรียานุช พิบูลสราวุธ. (2557). เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- พิมพกา ธรรมสิทธิ์. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง : การทดสอบโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์
ดุสิตบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมพ์พรณ สุริโย. (2552). ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาลกลุ่ม
การศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เรียม สุขกล้า. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ. (2555). รายงานผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหาร
จัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2555 (สถานศึกษาพอเพียง 2555).
ปัตตานี: โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 1-11. แหล่งที่มา <http://documents.tips/documents/-1-11-55b9429098484.html>. สืบค้นเมื่อ 7 ต.ค. 2559.
- สุรพล ด้วยตั้งใจ และคณะ. (2540). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) แผนการ
ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในช่วงที่พัฒนาฯ ระยะที่
8 (2540-2544). กรุงเทพมหานคร: SCIENCE CENTER.
- สุรินทร์ ภูสิงห์. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Hoy, Wayne K.; & Miskel, Cecil G. (2010). Educational Administration : Theory, Research,
And Practice. 4th ed. Singapore: McGraw-Hill.